Tanlov

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
rektori M.E.Po'latov
2024 yil "29" 08

Ro'yxatga olindi: №BD-60410100-2.03
2024 yil "29" 08

LOGISTIKA

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalish: 60410100 - Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)

Samarqand – 2024

Fan/modul kodi LOGIST04	O'quv yili 2024-2025	Semestr 5	Kreditlar 4
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4

1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Logistika	60	60	120

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o'qitishdan maqsad-talabalarga moddiy oqim va unga taaluqli bo'lgan axborot, moliyaviy, servis va boshqa oqimlarni boshqarish bo'yicha bilimlarning nazariy asoslarini, logistikaning asosiy tushunchalari, ta'riflari, konsepsiyalari, tamoyillari va usullarini o'rgatish hamda ularda ushbu bilimlarni amaliyotda qo'llay olish bo'yicha dastlabki kompetensiyalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi - logistikaning nazariy konsepsiyasini aniqlash va undan amaliyotda samarali foydalanish, ta'minot va taqsimlashni boshqarish, logistikada rejalashtirish strategiyasi, logistikada transport aspektlari va omborlarga joylash tizimlari, logistikada baxolash metodlari, logistika xarajatlarini baxolash metodlari va ularni qisqartirish yo'llari va logistikada zaxiralarni boshqarish kabi masalalarni ko'rib chiqishdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba:

- Logistik markazlarni tashkil qilish bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va hukumatining qarorlari mohiyat-mazmunini, ushbu logistik markazlarni tashkil qilishning maqsad va vazifalarini bilishi;
- Logistikani asosiy tushunchalari va ta'riflarini bilishi;
- Logistikaning funksional sohalarini va yo'nalishlarini bilishi;
- Logistik tizim konsepsiyalarini shu jumladan zamonaviy konsepsiyalarni bilishi;
- Logistik funksiya va operatsiyalarni bilishi va bajara olishi;
- Logistikaning obyektlari, subyektlari, maqsadlari va vazifalarini bilishi;
- Logistik tizimlarini loyixalash va ishlab chiqishni bilishi va bajara olishi;
- Logistik tizimlar samaradorligini baholashni bilishi va bajara olishi;
- Moddiy resurslar harakatining yo'nalishlarini, taqsimot kanallari turlari va ularning vazifalarini bilishi, maqbul harakat yo'nalishlari va kanallarini tanlay olishi va ularni loyixalay olishi;
- Ishlab chiqarish korxonalarida moddiy oqimni tashkil qilish yo'llari (variantlari)ni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- Ishlab chiqarish korxonalari faoliyatida tayyor mahsulotni taqsimlash

	usullarini bilishi va ularni joriy qila olishi; - Logistik faoliyat strategiyasi va turlarini bilishi; - Strategik rejalashtirish ko'rsatkichlarini aniqlay olishi; - Logistik strategiyani ishlab chiqishni bilishi va bajara olishi; - Moddiy oqim xajmini prognoz qilishni bilishi va bajaraolishi; - Moliyaviy resurslar, saqlash obyektlari va vositalari, ularning quvvatlari, transport operatsiyalari va ularning quvatlari hamda zaxiralar miqdorlarini prognozlashni bilishi va bajara olishi; - Logistikada transport (tashish) masalalarining mohiyatini bilishi; - Transport masalalarini quya olishi va ularni yecha olishi; - Transport logistikasidagi tanlov masalalarini yecha olishi; - Zaxiralarini boshqarish masalalarini bilishi va ularni yecha olishi; - Zaxiralar va ombor hujaligi ishining ko'rsatkichlarini hisoblay olishi; - Optimal buyurtma masalasini bilishi, uni yecha olishi va uning axborotlar bazasini yarata olishi; - Yetkazb beruvchilar va istyemolchilar bo'yicha axborotlar bazasini yarata olishi; - Ichki axborotlar bazasini yarata olishi; - Mahsulot yetkazib beruvchilar faolitini baholay olishi; - Harid logistikasini muamolari va funksiyalarini bilishi, bu funksiya bajara olishi; - Haridni rejalashtira olishi; - Buyurtmalarni hujjatli rasmiylashtira olishi, ularni optimal miqdorini hisoblay olishi va bajara olishi; - Logistik servisni tashkil qila olishi; - Logistik servis darajasini va uning mezonlarini hisoblay olishi kerak.
3.	**II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)** **II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:** **1-mavzu. Logistika fanining predmeti va vazifalari.** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 oktabrdagi PF-5847 sonli farmoni, "Raqamli O'zbekiston-2030 strategiasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risidagi" 2020 yil 5 oktabrdagi PF-6079sonli farmoni va Prezidentning turli majlislardagi ma'ruzalarida qo'yilgan masalalar bo'yicha fanning maqsadi va vazifalari. Logistikaning obyekti va predmeti hamda uning asosiy tushunchalari. Logistikaning rivojlanish bosqichlari. Logistika funksional sohalarining tavsifi. **2-mavzu. Logistikaning konsepsiyalari, funksiyalari va prinsiplpri** Logistik konsepsiyalarning paydo bo'lish tarixi va rivojlanish evolyusiyasi. Zamonaviy logistik konsepsiyalar, Logistikaning maqsadi va funksiyalari. Logistikaning prinsiplari.

3-mavzu. Logistik tizim tushunchasi va turlari

Logistika va logistik tizimlarda moddiy oqim. Logistik tizim tushunchasi. Logistik tizim elementlari va ularning tavsifi. Logistik tizimlarni tadqiq etish usullari.

4-mavzu. Xarid-ta'minot logistikasi

Xarid-ta'minot jarayonlari logistikasining mohiyati. Xarid va ta'minot tushunchalari. Xarid siyosati. Xarid tarkibi va uning hajmini aniqlash usullari. Xarid-ta'minot xizmati tuzulmasi va uning vazifalari. Mahsulot yetkazib beruvchilarni tanlash, ularning yetkazib berish imkoniyatlarini baholash va yetkazib beruvchilar tizimini shakllantirish.

5-mavzu. Ishlab chiqarish jarayonlari logistikasi

Ishlab chiqarish jarayonlari logistikasining xususiyatlari, mohiyati va vazifalari. Ishlab chiqarishda moddiy oqimni boshqarishning siljituvchi va tortuvchi variantlari. Makon va zamon(vaqt)da moddiy oqimlarni optimallashtirish imkoniyatlari va ishlab chiqarish jarayonlarini samarali tashkil etish.

6-mavzu. Taqsimot jarayonlari logistikasi

Taqsimot logistikasi tushunchasi, qoidalari va vazifalari. Moddiy resurslarni taqsimlash kanallari va vositalari. Logistik kanallar va logistik zanjirlar. Taqsimot jarayonlarini optimallashtirish masalalari. Taqsimot markazlarining optimal o'rni, soni va quvvatini aniqlash. Tovar bozorlarining taqsimot infratuzilmasi.

7-mavzu. Transport logistikasi.

Transport logistikasining mohiyati, vazifalari va faoliyat ko'rsatkichlari. Transport turini tanlash va harakat marshrutlarini tuzish. Transport tariflari, ularni hisoblash va qo'llash qoidalari. Yuk tashish hajmini prognozlash.

8-mavzu. Ombor logistikasi

Ombor xo'jaligining funksiyalari, ularning soni va joylashishi. Ombordagi logistik jarayonlar tavsifi. Zaxira va ombor xo'jaligi tushunchalarining o'zaro aloqadorligi. Ombor logistikasida yuk birligi tushunchasi va ombor parametrlarini aniqlash. Ombor xo'jaligidagi texnologik jarayonlar va ularning mohiyati.

9-mavzu. Zahiralarni boshqarish

Zaxira tushunchasi, turlari va ahamiyati. Zahiralarni yaratish va ulardan foydalanishni samarali boshqarish. Zaxiralarni boshqarish tizim(model)lari.

10-mavzu. Axborot logistikasi

Axborot logistikasi tushunchasi, maqsadi va vazifalari. Logistikada axborot texnologiyalari va logistik axborot tizimlarni yaratish prinsiplari.

стратегия. -4-е изд./ Пер. с. англ. –М. : Изд. Дом «Вилямс», 2005 г.

8. Неруш Ю.М. Логистика в схемах и таблисах: Учебное пособие. – М.:

9. Практикум по логистике: Учебное вособие. – 2-е изд. перераб. и доп./Под ред. Б.А.Аникина. – М.: ИНФРА-М, 2006 г.

10. Tashqi iqtisodiy faoliyatda transport ta'minoti fanidan o'quv uslubiy modul. Oliy ta'limning V 340000. Biznes va boshqaruv ta'lim sohasi yo'nalishlari uchun. – T.: 2002 y.

11. Харолд Е. Фирон, Майкл Р. Линдерс. Управление снабжением и запасами. Логистика. – СП.: ООО «Изд-во Полигон», 1999 г.

12. Кучаров А. С. Введение в логистику. Учебник-Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-250 б.

13. Xo'jayev F. Ye., Po'latxo'jayeva D. M., Aytiyeva S. A. Tijorat va servis logistikasi. O'quv qo'llanma.-T.:"Iqtisodiyot", 2020.-232 b.

14. Кучаров А. С. Логистика. Учебник-Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-248 б.

15. Элдештейн Ю.М. Введение в логистику: учебное пособие/ Ю.М. Элдештейн; Краснояр. гос. аграр. ун-т – Красноярск, 2015. - 392 с.

Axborot manbalari

1. www.gov.uz
2. www.psa.uz
3. www.logistika.ru
4. www.logistics.ru
5. www.standart.uz
6. www.standart.com
7. www.iso.com
8. www.ziyonet.uz
9. www.lex.uz

8. Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2023 yil "29" 08 dagi 1 - sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 79-07-47).

9. **Fan/ modul uchun mas'ul:**

Ibodov K.M. – SamISI, "Marketing" kafedrasi dotsenti, PhD.

10. **Taqrizchilar:**

Egamov R.M. - Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti "Biznesni boshqarish" kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD.

Pardayev Sh.X. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali, Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasi dotsenti v.b., iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

	• misol va masalalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6.	**VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirishi, ulardan amaliy topshiriqlarni bajarishda foydalana olishi, olingan natijalarni tahlil qilishi va to'g'ri rasmiylashtirishi, logistik jarayonlar va ularni optimallashtirish haqida mustaqil mushohada yurita olishi hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarishi, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirishi kerak.
7.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Boboyev N. Logistika. O'quv qo'llanma. - Samarqand: SamISI, 2021. - 330 b. **ISBN: 978-9943-7641-5-6** 2. Boboyev N. Logistika asoslari. Darslik - Samarqand: SamISI, 2023. - 292 b. **ISBN: 978-9943-9457-6-0** 3. Boboyev N. Logistika asoslari. O'quv-uslubiy qo'llanma. - Samarqand: SamISI, 2023.-132 b. 4. Karriyeva Ya.K. Innovatsion logistika. Darslik. –T.: IQTISODIYOT, 2019. –288 b. 5. Кучаров А. С. Логистика. Учебник-Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-248 б. **Qo'shimcha adabiyotlar** 1. Sh.M.Mirziyoyev. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017 yil uchun iqtisodiy va ijtimoiy dasturi eng muhim yo'nalishlari va ustuvor vazifalarini belgilashga bag'ishlangan. //Xalq so'zi, 2014 yil 18 yanvar. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni. Navoiy shaxrida intermodal logistik markazi tashkil etish tug'risida. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami., 2008 yil, 12 son. 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni. Toshkent viloyati "Angren" halqaro logistik markazi tashkil etish tug'risida. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari tuplari., 2009 yil, 7 son. 4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasi Qarori. Namangan viloyatida "Pop" maltimodal logistik markazi tashkil etish tug'risida. 5. Boboyev N. Logistika fanidan o'quv-usulbiy majmua. SamISI, 2012 y. 6. Биржаков М.Б., Никифоров В.И. Индустрия туризма: перевозки: Учебно-методическое пособие. – Изд. 2-е перераб. и доп. – М., СПб.: Издат. Дом «Герда», «Невский фонд», 2003 г. 7. Лавлок, Кристофер. Маркетинг услуг: персонал, технология,

	Logistik axborot tizimlarning tarkibiy va funksional tuzilmalari. Logistik axborot tizimlarini loyihalash, ishlab chiqish va joriy qilish bosqichlari. **11-Mavzu. Servis xizmat logistikasi.** Logistik servisning mohiyati. Logistik servis turlari va mezonlari. Logistika markazlari. Logistik servisni loyihalash, ishlab chiqish va shakllantirish. **12-mavzu. Logistik boshqaruvni tashkil qilish** Logistik boshqaruv funksiyalari. Moddiy oqimni boshqarish mexanizmi: boshqarishning tashkiliy tuzilmasi, logistika xizmati bo'limining funksiyalari. **13-mavzu. Moddiy oqimlarni optimallashtirish usullari** Moddiy oqim diagnostikasi. Modddiy oqimlarni boshqarishda AVS tahlil. Modddiy oqimlarni boshqarishda XYZ tahlil. Modddiy oqimlarni boshqarishda ABS-XYZ tahlil. **14-mavzu. Logistikada moliyaviy oqimlar** Moliyavty oqim tushunchasi, mohiyati va turlari. Moliyaviy oqim parametrlari. Moliyaviy oqimlarni hujjatli rasmiylashtirish. Logistikada narxlashtirish. **15-mavzu. Global logistika** Global logistika mohiyati. Ishlab chiqarish va ta'minot manba'larini joylashtirishning global strategiyasi. Xorijiy yetkazib beruvchilarni tanlash yo'llari. Makrologistikaning hududiy jihatlari. **III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar** Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1. Logistika fanining predmeti va vazifalari. 2. Logistikaning konsepsiyalari, funksiyalari va prinsiplari. 3. Logistik tizim tushunchasi va turlari. 4. Xarid-ta'minot logistikasi 5. Ishlab chiqarish jarayonlari logistikasi. 6. Taqsimot jarayonlari logistikasi. 7. Transport logistikasi. 8. Ombor logistikasi. 9. Zahiralarni boshqarish. 10. Axborot logistikasi 11. Servis xizmat logistikasi. 12. Logistik boshqaruvni tashkil qilish. 13. Moddiy oqimlarni optimallashtirish usullari.

14. Logistikada moliyaviy oqimlar.
15. Global logistika.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida, mavzularga mos pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llaniladi. Amaliy mashg'ulotlarda muammoli vaziyatlar, amaliy topshiriqlar, keyslar, masalalar ishlanadi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Logistikaning asosiy tushunchalari, ta'riflari va prinsiplari mohiyat mazmunining tahlili.
2. Logistik operasiyalar va funksiyalarning mohiyat mazmunini chuqur o'rganish, ularning texnologik, boshqaruv va boshqa operasiyalar va funksiyalardan farqli jihatlarining tahlili.
3. Logistikaning konseptual masalalari.
4. Logistikada strategiya va strategik rejalashtirish, logistik strategiyani ishlab chiqishning bosqichlari va usullari.
5. Mikro va makrologistik tizimlarni loyixalash muammolari, loyhalashda tizimli yondoshuvning ahamiyati va yo'llari.
6. Logistik servis va mahsulot distribyuqiyasi sohalarining o'zaro aloqadorligi.
7. Harid, ishlab chiqarish, taqsimot, ombor va transport logistikalarining o'zaro aloqadorligi.
8. Zaxiralarni boshqarishning maqsadi, ahamiyati va vazifalari.
9. Zaxiralarni boshqarish jarayonidagi asosiy muammolar.
10. Logistikaning iqtisodiy asoslari.
11. Logistik operasiyalar va funksiyalar hajmini hisoblash usullari.
12. Logistik operasiyalar va funksiyalarga qilinadigan harajatlar va ularning hisobi.
13. Zaxiralarni yaratishga qilinadigan harajatlar tarkibi. Logistik harajatlar va boshqaruv hisobi.
14. Logistika va marketing konsepsiyalarining mohiyati, ularning umumiy va o'ziga xos jihatlari. Logistika va marketing fanlarining o'zaro aloqadorligi.
15. Marketing funksiyalarining logistik funksiyalarga aylanish tendenqiyalari. Korxona marketing va logistik xizmatlarining funksional

vazifalari va ularning o'zaro bog'liqligi.
16. Logistikada menejmentning o'rni, maqsadi va funksiyalari. Logistik menejment konsepsiyasi, uning maqsadi va prinqiplari.
17. Logistikaning texnika va texnologiya fanlari bilan o'zaro aloqadorligi.
18. Logistik boshqaruvda axborot kommunikaqion texnologiyalarning o'rni.
19. Logistik axborot tizimlarini yaratishning maqsadi, vazifalari va tamoyillari.
20. Logistikaning asosiy va yordamchi funksional bo'limlari tavsifi.
21. Ta'minot bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar.
22. Taqsimot bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar.
23. Tashish (transport) bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar.
24. Ombor xo'jaligi bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

V. Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi) o'quv rejada nazarda tutilmagan

4.	**VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • korxonadagi boshqaruv muammolarini hal qilish uchun logistikaga oid nazariy bilimlarni va logistik tizimning funksional sohalari asoslarini ***bilib olada va qo'llay oladi***; • logistik jarayonlarni amalga oshirishni ***tashkil va nazorat qila oladi;*** • sifat menejmenti talablariga muvofiq logistik jarayonlar sifati va darajasini ***nazorat qila oladi.***
5.	**VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • yesse, tezis va maqolalar yozish; • seminar va treninglar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • loyiha ishi bajarish; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • individual loyihalar va loyihalar tahlili; • turli darajadagi testlarni yechish;